

ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო



გაეროს დასვინა და
სოფლის მეურნეობის
სამინისტრო

N 6081/01
17/06/2019

6081-01-2-201906170934



სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს
ასლი: საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს
სს „ონის კასკადს“

მის: ქ. თბილისი, აკაკი ბელიაშვილის ქუჩა N100

თქვენი განცხადების (N04/238) საფუძველზე, რომელიც ეხება სს „ონი კასკადის“ „ონის მუნიციპალიტეტში მდინარე რიონზე, 206.1 მკტ სიმძლავრის „ონის ჰიდროელექტროსადგურის კასკადის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტზე“ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემას, სამინისტროში მიმდინარე ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე გამოიკვეთა რიგი საკითხები, რომლებიც საჭიროებენ კომპანიის მხრიდან დაზუსტებას და დამატებითი ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენას, კერძოდ:

1. ონი 2 ჰესის დამბის მოწყობის უბანზე მდ. ჯეჯორის და რიონის შესართავთან, **ს. კომანდელის ტერიტორიაზე** შეტბორვის ზონა აღწევს მდ. რიონის ხეობის მარცხენა ფერდობის ძირამდე, რომელიც წარმოადგენს მნიშვნელოვანი მეწყრული სხეულის დაბოლოებას, რომელიც აქტიურ დინამიკაშია. წყლის დონის აწევა და მდინარის ჰიდროდინამიკური რეჟიმის ცვლილება გამოიწვევს აღნიშნული მეწყრული სხეულის კიდევ უფრო გააქტიურებას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე საჭიროა ს. კომანდელის ტერიტორიაზე არსებული მეწყრული სხეულის დეტალური კვლევის წარმოდგენა შესაბამის პრევენციულ ღონისძიებებთან ერთად;
2. გზმ-ის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით მდ. რიონის მარჯვენა ფერდობზე, ს. ხურუთის ტერიტორიაზე, ონი 2 ჰესის საპროექტო გვირაბის პორტალი და ღერძი გადის ძველი და დღესაც აქტიური მეწყრული ბლოკის არეალში. მეწყრული ზონა მოიცავს ონი-ამბროლაურის ცენტრალური საავტომობილო გზის მონაკვეთს. აუცილებელია წარმოდგენილ იქნეს მეწყრული ბლოკის გავრცელების არეალში განხორციელებული დეტალური კვლევები და მის საფუძველზე შემუშავებული დამცავი ღონისძიებები.
3. გზმ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს დეტალური ჰიდროგეოლოგიური კვლევა, რომელიც უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას მიწისქვეშა წყლების რეჟიმის ცვლილებებისა და მათზე ზემოქმედების შესახებ, არსებული წყალგამოვლინებების (მათ შორის მინერალური წყლების) და მათი მაჩვენებლების შესახებ. გზმ-ის ანგარიშში ასევე, აღწერილი უნდა იყოს დასახლებული პუნქტების

წყალმომარაგების არსებული წყაროები (მათ შორის, სეზონური ცვალებადობა), შესაძლო ზეგავლენა თითოეული შემთხვევისთვის (საჭიროების შემთხვევაში). ამასთან, დოკუმენტში მოცემული უნდა იქნას კონკრეტული ღონისძიებები თუ როგორ მოხდება მოსახლეობის ალტერნატიული წყალმომარაგება არსებული წყაროების დებიტის ცვლილების ან მისი დაკარგვის შემთხვევაში.

4. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს ინფორმაცია მდინარე რიონის ჭალის მიმდებარე ტერიტორიაზე სანაყაროების მოწყობისას მაქსიმალური წყლის ხარჯების (1%-იანი მაინც) და მისი შესაბამისი დონეების შესახებ.
5. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს:
 - ჰესების კასკადის სამშენებლო არეალის გეოდინამიკური პროცესების რუკა პოტენციური მეწყერსაშიში უბნების ჩვენებით/გამოყოფით.
 - სადაწნეო-სადერივაციო გვირაბების გასწვრივ ფილტრაციული გამოვლინებების მონიტორინგის პროგრამა.
 - სალექარების გარეცხვის რეჟიმები და ამ პერიოდში იქთიოფაუნისადმი მიყენებული შესაძლო ზიანის შესახებ ინფორმაცია და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებები.
 - უწერას მინერალური საბადოს მკვებავი არეალის საზღვრებში გამავალი სადაწნეო გვირაბის დამატებითი ჰიდროსაიზოლაციო ღონისძიებები.
 - სამშენებლო მოედნების საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა.
 - სადერივაციო გვირაბების გრძივ ჭრილებზე საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები - ქანების მონაცვლეობა, გამოვლენილი ტექტონიკური ბზარები და რღვევები შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით.
 - ელექტროსადგურების ჰიდროენერგეტიკული გაანგარიშებები ბუნებრივი მოდინების, მდინარიდან ასადები წყლის, ეკოლოგიური ხარჯისა და გადაღვრილი წყლის მოცულობების ჩვენებით.
 - დეტალური ინფორმაცია ეკოლოგიური (სანიტარული) ხარჯის დადგენის მეთოდოლოგიის (ცხრილის სახით, თვეების მიხედვით) შესახებ.

რაც შეეხება ბიომრავალფეროვნების შეფასების ნაწილს:

- დოკუმენტში არ არის სრულყოფილი ინფორმაცია ფლორაზე ზემოქმედების შესახებ. არ არის ინფორმაცია მოსაჭრელი ხეების მოცულობაზე; არ ჩანს კონკრეტულად რომელი სახეობები მოექცევა ზემოქმედების ქვეშ ტერიტორიის დატბორვისას. არ არის წყლის დონის კლების შედეგად რა ზემოქმედება იქნება საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ ჰაბიტატებზე, მათ შორის ჭალის ტყეებზე, იქ არსებულ მცენარეთა და ცხოველთა სახეობებზე;
- ფაუნის კვლევის შედეგებში მითითებულია, რომ „შეიძლება შეგვხვდეს“ ესა თუ ის სახეობა და არა დაზუსტებული ინფორმაცია. მონაცემების დიდი ნაწილი ეყრდნობა ლიტერატურულ წყაროებს (მაგ: წავი, ხელფრთიანები და ა.შ). გზშ-ის ანგარიშში მოცემულია მხოლოდ 2018 წლის შემოდგომაზე (ერთ სეზონზე) ჩატარებული ფაუნის კვლევა, რაც არ არის საკმარისი საპროექტო ტერიტორიაზე სახეობების და მათი საბინადრო გარემოს აღსაწერად და ზემოქმედების გამოსავლენად; დოკუმენტში მითითებულია, რომ ონი 1 ჰესის გვირაბი კვეთს რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთის გეგმარებით დაცულ ტერიტორიას, თუმცა, არ არის განხილული პროექტის მშენებლობით გამოწვეული ზემოქმედება აღნიშნულ ტერიტორიაზე; არ არის ინფორმაცია წყალგამყვანი გვირაბის ბურღვა-ავეთქების მეთოდის

გამოყენების შედეგად გვირახის განთავსების ტერიტორიაზე არსებულ სახეობებზე ზემოქმედებაზე, შემარბილებელ, ზემოქმედების თავიდან აცილების და/ან საკომპენსაციო ღონისძიებებზე;

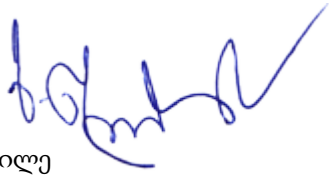
- არ არის მოცემული იქთიოფაუნის კვლევის მასალები; არ არის დასაბუთებული შერჩეული თევზსავალი ნაგებობების („გასავლელი აუზების ტიპის თევზსავალის“) მიზანშეწონილობა; არ არის მოცემული ინფორმაცია მდ. რიონის „კრიტიკულ წერტილებზე“ (ხმელეთის კუნძული, სადაც წყლის შემცირება გამოიწვევს იქთიოფაუნის გადაადგილების საშუალების დაბლოკვას; გაშლილი დინება, სადაც ისედაც თხელი წყლის ნაკადის კიდევ უფრო კლება მოხდება და ა.შ) ზემოქმედებაზე ქმედითი შემარბილებელი და/ან საკომპენსაციო ღონისძიებები.
- დოკუმენტში არ არის წარმოდგენილი კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (წარმოდგენილია მხოლოდ ზოგადი სახის ინფორმაცია) და შესაბამისი დასაბუთება, მათ შორის მდ. რიონზე არსებული ჰესების ოპერირების და დაგეგმილი ჰესების კასკადის მშენებლობით წყლის შემცირების გამო ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების თვალსაზრისით; წყლის საკითხის კუმულაციური განხილვა მდ. რიონზე მნიშვნელოვანია, რადგან ნებისმიერმა ზემოქმედებამ შესაძლოა უარყოფითი ზეგავლენა მოახდინოს მდ. რიონში არსებულ ზუთხისებრთა სახეობებზე, სწორედ ამიტომ მდ. რიონი დაცულია ბერნის კონვენციის ზუთხის კონსერვაციის პან-ევროპული პროგრამით.
- არ არის აღწერილი პროექტის განხორციელების მიზანშეწონილობის დასაბუთება - ეკოლოგიურ-ეკონომიკური შეფასება;
- პროექტის განხორციელებით გამოწვეული წყლის ნაკადის შემცირებისა და დარჩენილი წყლის ხარჯის ბიომრავალფეროვნების არსებობისთვის საკმარისობის შესახებ დასაბუთებული ინფორმაცია.
- გზმ-ის ანგარიში მოიცავს ტექნიკურ და მექანიკურ უზუსტობებს, “ონი 2 ჰესის ოპტიმალური დადგმული სიმძლავრე შეადგენს დაახლოებით 82 მგვტ-ს (გვ.58)”, თუმცა პროექტის მიხედვით ონი 2 ჰესის დადგმული სიმძლავრე შეადგენს 83.8 მგვტ-ს, რაც საჭიროებს დაზუსტება/კორექტირებას.
- გზმ-ის ანგარიში მოცემული უნდა იყოს ინფორმაცია ჰესისა და მისი ყველა ინფრასტრუქტურული ობიექტის მოსახლეობასთან დამორების შესახებ (დასახლებული პუნქტის მითითებით, ცხრილის სახით) კონკრეტული მანძილების მითითებით.
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სეისმური კვლევების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, შესაბამის სფეროში აკრედიტირებული ორგანიზაციის დასკვნასთან ერთად.

ზემოაღნიშნული ინფორმაციის წარმოდგენამდე, სამინისტრო მოკლებულია შესაძლებლობას იმსჯელოს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ.

გაცნობებთ რომ წარმოდგენილი პროექტის სირთულის გათვალისწინებით, ასევე, კომპანიის მიერ წარმოსადგენი დამატებითი ინფორმაციისა და დოკუმენტაციის განხილვისათვის საჭიროა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების ვადის გაზრდა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გთხოვთ, უზრუნველყოთ ადმინისტრაციული წარმოებისათვის კანონით დადგენილი ვადის გაზრდა და შესაძლოდ მოკლე ვადაში გვაცნობოთ თქვენი გადაწყვეტილება ვადის გაგრძელების თაობაზე.

ხატია წილოსანი



მინისტრის მოადგილე

